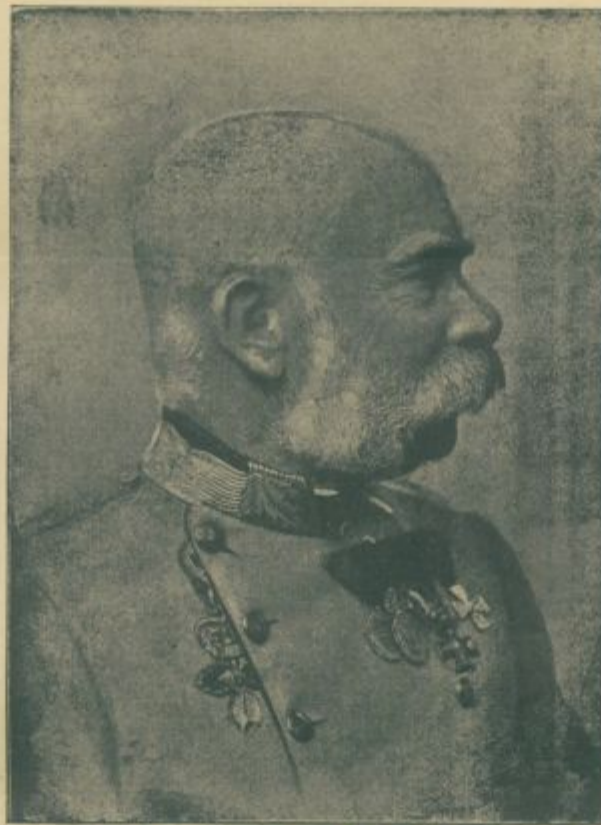
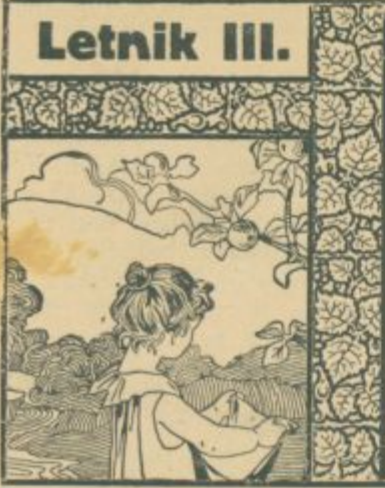

Ilustrirani Glasnik

Letno stane 8 K (ena številka 20 din.), za Nemčijo 10 K, za druge države in Ameriko 13 K. — Slike in dopisi se pošiljajo uredništvu „Ilustr. Glasnika“ v Ljubljani (Katol. Tiskarna), naročnina, reklamacije in inserati na upravištvu.

Izhaja ob četrkih ☉ 30. novembra 1916

† FRANC JOŽEF I.

Habsburškemu prestolu zvesti slovenski narod plaka ob grobu cesarja, ki je Avstriji dal program: „Z združenimi močmi!“ Ob grobu umrlega cesarja, Očeta avstrijskih narodov, ob grobu Njega, ki je dejal: „Mir hočem imeti med svojimi narodi“, prisega slovenski narod zvestobo novemu cesarju. Večna bodi Avstrija!

Nedosanjane sanje.

Spisal Viktor Gomulicki; iz poljščine preložil Al. B.

Kaka čuda se gode zunaj! Kamor pogledam, povsod samo srebro in alabaster! Drevesa iz alabastra, hiše iz alabastra in vse ulice s sladkorjem potresene. Človek bi skoro oslepel. Ali se je svet skopal v mleku, ka-li?

Po zraku pa plešejo srebrne zvezdice. Kadar potegne veter, se zvezdice zavrtijo in zaplešejo kakor roj komarjev toplega poletnega večera. Včasih se zdi, kakor bi se bilo v višini nekaj odtrgalo, briljanti padajo kar v plasteh. Včasih se nad strehami v vrtincih sivega dima pokaže bela prikazen, kakor smrt, ali pa kakor Mati božja z Jezusčkom.

Nebo je postalo prozorno kakor steklo in svetlo lesketajoče. Videti je globokejše, skoro ga ni videti. In solnce krasno žari in gleda izza dimnikov zlato kakor monštranca.

Matijevka se vsemu temu silno čudi. Stisnila se je za svojo stojnico in mežika zaradi prevelike svetlobe.

Osemdeset let že živi na svetu, a še ni videla takega dne. Tak je kot pristni briljanti, poln bliščobe in čara. Gotovo prinese kako nesrečo: ali bo kruh dražji, ali pa se bo kdo obesil...

Na nasprotni strani ulice ležita dve sfingi. Sneg jima je glavi pokril z belimi kronami. Petnajst let že ona gleda nanj dan za dnevom, a še nikdar se nista oni dve nanjo ozirali tako čudno kot danes. Kdo ve, kaj si mislita...

Kupčija je slaba. Ljudje naglo tekajo mimo stojnice ter nosove skrivajo v kožuh ali pa v suknjo. Živa duša se ne ozre na njene okusne medenjake. In vendar vabljivo gledajo iz štirih košar, lepo ozaljšanih z zlatim in srebrnim papirjem.

Matijevko mori zima. Davi je šla od doma brez gorkega zajtrka. Da se ogreje, je bila izpila samo dve čašici zeliščnega žganja. Dobro žganje, prav okusno, je dobro za slabosti, a dve čašici v takem mrazu, to je kot nič. K sreči je steklenica pod stojnico komaj načeta.

Starka pije »zelenega«, si roke greje nad loncem z živim ogljem in svet se ji prične vrteti pred očmi.

To, kar se ji je videlo kot sneg, se ji zdi, da je samo belo dišeče cvetje. In zvončkanje sani? To je žvenketanje kos in srpov, ki se bliskajo na polju. In po sredi ne drži ulica, to je le potok. Na eni strani senožeti kot preproga, trava in cvetje, na drugi gospodarska poslopja in mlin, bel od moke in ropotajoč.

Največje veselje ima s sfingami. To niso sfinge, to so navadni mlinarski psi. Kadar se nažro, vedno tako polegajo na solncu, drug poleg drugega. Na videz so psi leni, a Bog ne daj, da bi jih kdo dražil. Edina Minka, mlinarjeva hčerka, jih sme brez kazni vleči za ušesa in dlako.

Glej, glej, tudi ona je tu. Prišla je na prag, v eni roki šopek cvetočega bezga, v drugi kos kruha z medom. Mati ji je bila glavo zavezala z robcem, da bi ji ne ogorela od solnca. Izpod robca gledajo kodri kot lan belih las, velike sive oči in debela ličeca, z medom pomazana.

Deklica je kruh in z očmi lovi kozo, ki skače krož parka. Naenkrat prične kričati.

»Kaj ti je, Minka?« vpraša oče, pri-

šedši na prag v beli nočni čepici, s porcelanasto pipo v ustih.

In deklica plaka:

»Očka, muha mi je sedla na kruh in mi pojé med.«

Matijevka vse to gleda z rastočo pozornostjo. A zdajci se zgane. Mraz jo je stresel. Križ božji! Saj to zavaljeno dekletce, z medom pitana mlinarjeva hčerka, ni nikdo drugi, kot ona sama — uboga branjevka.

»Po čem so ta jabolka?« se zdajci oglasi pojoč glasek.

Branjevka odpira oči in vidi dijačka,

Vzame denar od dečka, da mu nazaj iz groša ter mu navrže še rdeč bonbonček.

Potem pa se jezi na Roziko, vnukinjo, ki ji še vedno ni prinesla kosila.

Nič prida ne bo iz tega dekleta. Lepotiči se in pači, striže si lase nad čelom in se še ne zmeni za babičine besede. Sam Bog ve, kaj bo z dekletom.

Čedalje svetleje je in čedalje bolj mraz. Matijevka znova seže po steklenici in prebrska oglje v loncu. Mraz jo zbada v noge z milijoni ostrih igel. Ko je bila za trenutek zaprla oči in jih potem zopet odprla, je videla, kako so po

Pokojni cesar ob nastopu vlade.

rdečega od mraza in cepetajočega z nogami, da bi se ogrel.

»Večji po pet, manjši po tri,« je odgovorila, ne vedoč prav, kje je in kaj se godi ž njo.

»Tri dam, a za večje.«

»Pa naj bo!«

zraku migale škrlatne pege. Ljudje čedalje hitreje hite mimo njene stojnice in cepetajo z nogami čedalje bolj.

Malopridno dekle je ta Roza. Ko bi prinesla vsaj lonček tople juhe!

Sicer pa ji ni dosti zanjo... Solnce zahaja za mlinom, še malo, pa bo mrak.

Večer je gorak, skoro soparen. Žabe regljajo v trsju, prepelica se oglašja in voda pod mlinskimi kolesi vre in kipi kakor v kotlu.

»Nič ne skrbi, Minka! Vse pojde prav. Starši nama sicer sedaj še ne dovolijo, a se tudi omehčajo. Ko se vrnem kot častnik na svojem konju s križem, na

v želodec, niti v glavo — samo v noge. Namesto da bi jih krepilo, jih slabi, namesto da bi človeka razveselilo, ga dela otožnega.

Žalostna usoda, sedeti na mrazu in gledati s starimi očmi, odkod padeta dva ali trije krajcarji.

V mlinu je bilo bolj veselo . . .

vičijo, in zdi se, da je videti, kakor bi gradili cerkve.

Matijevka bi rada pozabila bolečino, ki ji iz noge prehaja v križ. Zato sledi z očmi tiste raznolike oblake, ki se razlivajo po zraku. Včasih se podero te meglene stavbe in oči gledajo noter. In tam je polno stebrov, oltarjev, svečnikov. Nekoliko je vse to podobno farni cerkvi, samo da je vse imenitnejše.

In ko je pogledala znova, je izprevidela, da to niso stavbe, marveč vrtovi. Razločno se vidijo vrhovi dreves, vsako vrsto je lahko razločiti. Košate lipe, akacije, visoki kostanji in bukve.

In vse to izgine pred vitkimi topoli, ki so nasajeni v dolgem, ravnem drevoredu. Na koncu tega drevoreda sveti solnce ter meče dolge žarke po celem drevoredu. Prah se dviga in sega do vrhov topolov. Iz prašnih oblakov so se pojavili jezdec.

En oddelek jezdi naprej brez šuma. Zdajci se ustavi.

Tisti, ki jezdi spredaj, je rezko nekaj ukazal in ga ustavil. »Tu sem!« kliče veselo ter si viha mehke brke. Skoči s konja in pristavi: »Minka, vse se dobro izteče.«

Sliši se koralno petje, orgle in duhovnika, ki poje »Veni Creator«. Vse iskri in miglja. Krilate glavice gledajo iz oblakov. Slika v velikem oltarju se razliva in nekaj krasnega je

videti tam zadaj. Zlato se tam iskri in dragulji. Kamorkoli pogleda, je vse rožasto . . . rožasto . . .

»Vstanite, babica, kosilo sem vam prinesla!«

A babica spi trdno, ne vzbudi je več niti najglasnejše klicanje.

Grad Schönbrunn, kjer je cesar umrl.

prsih, se mi bosta kar klanjala. Da, Minka, vse se dobro konča!»

Lepo zna govoriti Stanko. Pa je tudi zal kakor slika. Samo škoda, da odide jutri s polkom.

Solnce je ugasnilo, mlin se je ustavil, ptice v šumi so pospale. V vrtu poje slavce, čemž diši in mladi parček se razgovarja v slovo.

Čeden fant je Stanko, Matija mu ni kos. Matija ima obraz poln rdečih lis, in čez rame tudi ni prelepo zrasel. A Matijo ima oče rad. Za celi mlin skrbi in razpozna se kot nobeden drugi. Nedavno je rekel stari mlinar vpricho vseh ljudi, da hčere ne da nikomur drugemu kot njemu.

Za Minkino srce so to hude muke. Kako bi se odkrižala neprijetnega ženina?

»Medenih kolačkov za štiri.«

»Malega kruhka za dva.«

»Orehov.«

»Melisnic.«

Tolpa dečkov je obstopila stojnico, gnete se in sili ter potrkava ob mizo z denarjem.

»Tako, otroci, tako,« pravi Matijevka ter si mane oči. »Vse dobite, kar želite, samo ne kričite tako. Matijevka še ni oglušela.«

Dečkom deli slaščice in spravlja denar v veliko usnjato vrečico.

Otroci odhajajo kričeč, se prerivajo in posmehujejo stari branjevki.

Mraz ni odnehal niti za las. Nebo in zemlja, vse se iskri kot sami kristali. Kadarkoli se odpro vrata v krčmi onkraj ceste, se zavalji skozi nje sopara v velikih belih valovih.

Matijevko silno zebe v noge. Kakor odrevenela je, še gibati se ne more.

Roze pa ni in je ni!

Znova mora seči po svoji tolažnici. Samo da to zeliščno žganje, sicer tako koristno, sedaj nič ne izda. Ne gre niti

Ne, tudi tam ni bilo veselo. Matija je bil po poroki še bolj odljuden in robot. Doma stiska, sam pa si privošči, pije in zapravlja. V mestu ima dosti tovarišev. Čedalje bolj hodi na veselice, mlin pa pušča v nemar. Dnevi se vlečejo mračni, težki in dolgočasni. Ko bi ne bilo otroka, bi poizkusila, kako globoka je voda pod kolesi.

In Stanko?

Njegove kosti je zasul žolti pesek nekje tam na Ruskem.

Bož daj večni pokoj rajniku in mir tistim, ki so ga preživeli!

»Čuj, ti stara, nikar ne spi; še zmrzneš nam, potem bomo pa sitnosti imeli zaradi tebe!« Tako je zaklical stražnik in potrkal starko po rami.

Starka odpira solzne sive oči, ki se lesketajo motno, kakor bi šla preko njih smrtna senca — zatrjuje, da res ni spala.

Potem je uprla oči v sfingi, ki kakor prej ležita nepremično, pokriti z belimi sneženimi plašči.

»Kako so ljudje nespametni,« godrnja. »Pravijo, da sem zaspala. Jaz sem pa samo zadremala za hipec, nič drugega.«

Sfingi jo dolgočasita. Dvigne glavo in gleda visoko čez dimnike. Ljudje kurijo peči, kakor kaže, iz vsakega dimnika se kadijo sivi oblaki dima. Od solčnih žarkov razsvetljevani se slikovito kroto-

Slike starosti in dogodkov iz življenja pokojnega cesarja Franca Jožefa I.

Cesar v prvem letu starosti.

BOY.

Roman. — Španski spisal Luis Coloma.
Prevel A. Kalan.

(Dalje.)

Tedaj pa je v meni vzklopelo in ogorčeno ter prav odločno sem ukazal, da naj obmolkne ta strahopetni Poncij Pilat, ki prav nič ni mislil, kako iskrena prijatelja sva si z Boyem, in se na to tudi ni kar nič oziral. Kar na glas sem svojega prijatelja hvalil, kako je viteški in plemenit, in se ponudil, da njegovo nedolžnost izpričam pred sodiščem; in vedno bolj razburjen sem zahteval od uradnika, naj mi le on dokaže njegovo krivdo, in celo tako popolnoma

Cesar v 8. letu.

sem bil iz sebe, da sem ga s pikrimi besedami prav žaljivo napadel.

Vse to sem pripovedoval s polnim prepričanjem in gotov, zagovarjati vse, kar je Boy storil ono noč, ne da bi norec pomislil, da si tudi sam nisem mogel razložiti, zakaj da je tako skrivnostno izginil iz mojega stanovanja in kje da je bival v onih jutranjih urah, ko se je moral izvršiti zločin.

Vedno huje prestrašen me je poslušal že sicer preplašeni Don Cezar. Govorečega me je pomirjujoč potapljal po rami in samo dejal:

»Pomiri se, Pakito, pomiri!«

Ko mu pa odkrijem svoj namen, da hočem Boya braniti pred sodiščem, tedaj pa se je nenadoma spremenil v svojem vedenju. Svareč mi je namignil s prstom in živahno zaklical:

»Glej, da tega ne storiš, Pakito, ti ne veš, kako opolzen je papir v teh časih ljudovlade! ... Nikar sam ne tišči med trnje, kamor nas je vse tvoj prijatelj zapletel; vedi tudi, da so hoteli že tvoje ime zapisati in le mojemu posredovanju se zahvali, da nisi naveden na zapisniku kot soobdolženec. Pa če bi jaz ...«

Naprej ni mogel in kar v hipu ga je ostavila vsa živahnost ... S trga sem se je začulo grozno, divje tuljenje, kričanje, žvižganje in nato pok iz pušk; slišalo se je, kako so rjovele bežeče množice, ki so hitele v razne ulice, in kako so prigalopirali jezdec, ki so kakor blisk izčistili trg.

Ena izmed Don Cezarjevih hčera skoči takrat vsa prestrašena v sobo rekoč:

»Papa, papa! Sanchez Cabezuelo je prišel! Mama pravi, da pojdi doli in ga vzprejmi!«

Zadovoljen, kakor da bi se mu bil kamen odvalil od srca, je bil Cezar takoj na stopnicah, rekoč:

»Tukaj me počakaj, ne smeš nikamor!«

Na pragu pa se nepričakovano obrne, kakor da mu je nova misel nenadno šinila v glavo, in mi zakliče:

»Opozorim te, da je vojvoda Yecla najboljši prijatelj z admiralom Deza, generalnim kapitanom departementa ... On brezdvomno dobi stvar v roke ... Tja moraš tedaj ti obrniti vse svoje kanone ...«

Vtisi so se podili in pobijali, jaz pa sem bil tiho; pa čakalo me je še huje iznenadenje. Ko odide Don Cezar, stopi v sobo Cimodoceja, izvleče izpod temnega pleda zavoj papirjev, razgrne jih po mizi in reče:

»Na, beri, — za kratek čas!«

Pokažem ji na sosednjo sobo ter dostavim:

»Tam je straža!«

Čudeč se, pogledam na ovoj aktov in berem iznenaden, zmeden, prestrašen:

»Uvodna preiskava v zadevi grofa Baza, ki je na sumu, da je zločinski umoril Joaquina Lopeza, znanega pod imenom »Zeleni ptič«.

XIV.

Ne vem, ali sem storil prav ali ne; tudi časa si nisem vzela, da bi razmišljala o tem. To pa stoji, da sem s strastno vročico požiral ta dragoceni akt, ki sta mi ga ljubezen in požrtvovalnost stisnili v roke. Iz teh papirjev sem razbral, v kako peklensko mrežo so zapletle nesrečnega mojega prijatelja čudno zvezane okolnosti, kakor sem takrat mislil, ali pa rafinirana zloba, kakor sem pozneje izvedel.

Zapisnik najprej pove, kako je šla vsa stvar; da so našli mrtvo truplo v delavnici umorjenega Joaquina Lopeza, da so si na licu mesta ogledali kraj umora, da je preiskovalni sodnik preiskal mrliča, kakor sem bil sam navzoč. Nato so sledile izjave treh hčera umorjenega: Marije Satan, Marije Lucifer in Mariquite z vsemi hudiči;

Cesar v 20. letu.

vse tri izjave so se z neznatnimi razlikami strinjale v zelo važni točki, ki je ves sum zločina obračala na Boya.

Pustni ponedeljek po četrtna enajst dopoldne, da je prišel grof Baza sam v brivčevo trgovino prosit ga, naj mu podalj-

ša rok za izplačilo dolga, in sicer enajst tisoč durov, ki mu jih je bil dolžan; odedru pa da mu ni hotel dovoliti niti en dan odloga; za to da mu je Boy ves razburjen zagrozil, kakor izpoveduje Marija Satan, da mu bo ušesa potrgal; Marija Lucifer priča, da ga je grozno vlekel za ušesa, in Mariquita za vsemi hudiči zatrjuje, da glede ušes ni ničesar slišala in ne videla; edino, kar je ona prisluškujoč ob vratih čula, je bilo to, da je grozil Boy streti neke ljudi, ki jih ona osebno ne pozna in ne ve, kdo da bi bili, on pa da jih je imenoval »golazen«.

Popolno pa so se hčere strinjale v tem, da je bil njih oče po tem razgovoru zelo potr in jim je namignil svojo namero, da se obrne zaradi Boyevih groženj na sodišče, da pa tega ni storil. Najbrže, sem si jaz

Cesar v 17. letu.

mislil, da zato ne, ker imajo brezvestneži znan poseben strah pred sodiščem, če poseže v njih zadeve, tudi če to stori v njih korist.

Spoznal sem, da se te izpovedi ujemajo s tem, kar je čvekala grofica Porrata na balu, samo da je ta s svojim prirojenim pretiravanjem vse »izboljšala in povečala«. Tem soglasnim, zelo obtežujočim izjavam treh sester je pa dodala Mariquita z vsemi hudiči še posebno izjavo na svoj račun:

Na pustni ponedeljek ponoči je bila v kazini na balu zaposlena kot frizerka. Okoli polponoči, ko je ravno v ženski garderobi grofici Porrata popravljala kito las, ki so se ji razpustili, sta obe, grofica in ona, videli, da se je neki plesalec, belo-rdeče oblečen, v spremstvu markija Burunda skrivaj izgubil na stranski hodnik. Omenjena maska da je nosila vrh kostuma ogrnjen svetlobarven, s svilo podšit ogrtač, gospa grofica da je na onem tesnem hodniku govorila z gospodom in ju dražila, zakaj da že ob tej nenavadni uri bežita z bala; oba da sta se tega prestrašila in zbežala na cesto po stopnicah, namenjenih za služabništvo; in to da je grofica pričala sama povedala, da je ta maska grof Baza, isti, ki je zjutraj grozil njenemu očetu in ki so mu dali njegovi prijatelji neko čudno, posebno ime, ki se ga ne more prav spomniti, ki pa se »Voy« ali približno tako glasi ...

Ta izjava je bila važna posebno zato, ker se je popolno ujemala z izpovedbo grofice. Poudarjala je — ali zlobno ali nepremišljeno — posebno dve stvari: po zadržilu markija Burunda je ta maska bil res grof Baza in da je ta vrh svoje plesne obleke nosil še ogrnjen svetlobarven, s svilo podšit svršnik.

Ta soglasna izjava je bila tembolj nevarna, ker jo je spremljala ta-le izjava nočnega stražnika onega mestnega okraja:

V torek zjutraj na potu domov sem našel ob vznožju kipa vojvode N. med podstavkom in ograjo fin svršnik, svetlobarven in s svilo podšit, ki sem ga nemudoma oddal pri policiji; ko so natančneje to suktno pregledali, so našli na levem rokavu sledi krvi, v notranjem žepu pa fin robec, ki je nosil v enem voglu v znamko K vpleteno vojvodsko krono...

Meni ni bilo treba, da bi še naprej

ke. Treba je torej, da tja nastaviš vse svoje kanone.»

In zakaj ne? Zakaj bi ne poiskal vojvode Yecla? Ali morda ne bo imel toliko zmisla za svojega sina, da bi mu ne dal priporočilnega pisma za Deza? ... Nato pa bi moral jaz stopiti v dogovor z vrhovno mornariško oblastjo v tem okraju... Konteradmiral Deza, dasi je strog, je vendar vljuden, častivreden mož. Toda kako priti do vojvode Yecla, ki živi v taki odločenosti od ljudi? ...

Vse te misli so me obenem begale in

nujni stvari. Nisem skoro mogel strpeti, da bi dobil odgovor v svojo sobo. Šel sem zato v stekleno galerijo, ki je, kakor sem že omenil, moje stanovanje družila z drugim delom palače.

Tu sva se sešla z grofico, ki mi je zbegana zaradi moje nenadne želje in zaradi moje celodnevne odsotnosti kar prihitela naproti. Ko opazim to njeno materinsko skrb, me je to zelo ganilo; oklenem se je in ji spoštljivo poljubim roko. Naredila mi je križ na čelo, kakor je imela navado; jaz pa — nervozen in razburjen vsled dnevnih dogodkov, slaboten in občutljiv po svoji naravi — sem skril svojo glavo na njeno srce in sem, ne da bi mogel kaj izpregovoriti, jokal kakor otrok.

(Dalje.)

Novi cesar Karol svojim narodom.

Mojim narodom!

Globoko ganjen in pretresen stojim Jaz in Moja hiša, stoje Moji zvesti narodi ob mrtvaškem odru plemenitega vladarja, čigar rokam je bila skoraj sedem desetletij izročena usoda monarhije.

Po milosti Vsemogočnega, ki Ga je v zgodnjih mladeniških letih poklicala na prestol, Mu je bila dana tudi moč, da je do visoke sive starosti živel le dolžnostim, katere Mu je predpisovala Njegova visoka vladarska služba in vroča ljubezen do Njegovih narodov; v tem Ga ni moglo zbežati ne streti tudi najtežje človeško gorje.

Njegova modrost, izprevidnost in očetovska skrb so ustvarile trajne temelje za mirno skupno življenje in svobodni razvoj in privedle Avstroogrsko skozi težke zmešnjave in nevarnosti, skozi slabe in dobre dneve tekom dolge in blagoslovljene dobe miru na višino moči, na kateri danes skupaj s svojimi zvestimi zavezniki kljubuje v boju proti sovražnikom krog in krog.

Njegovo delo velja nadaljevati in dovršiti.

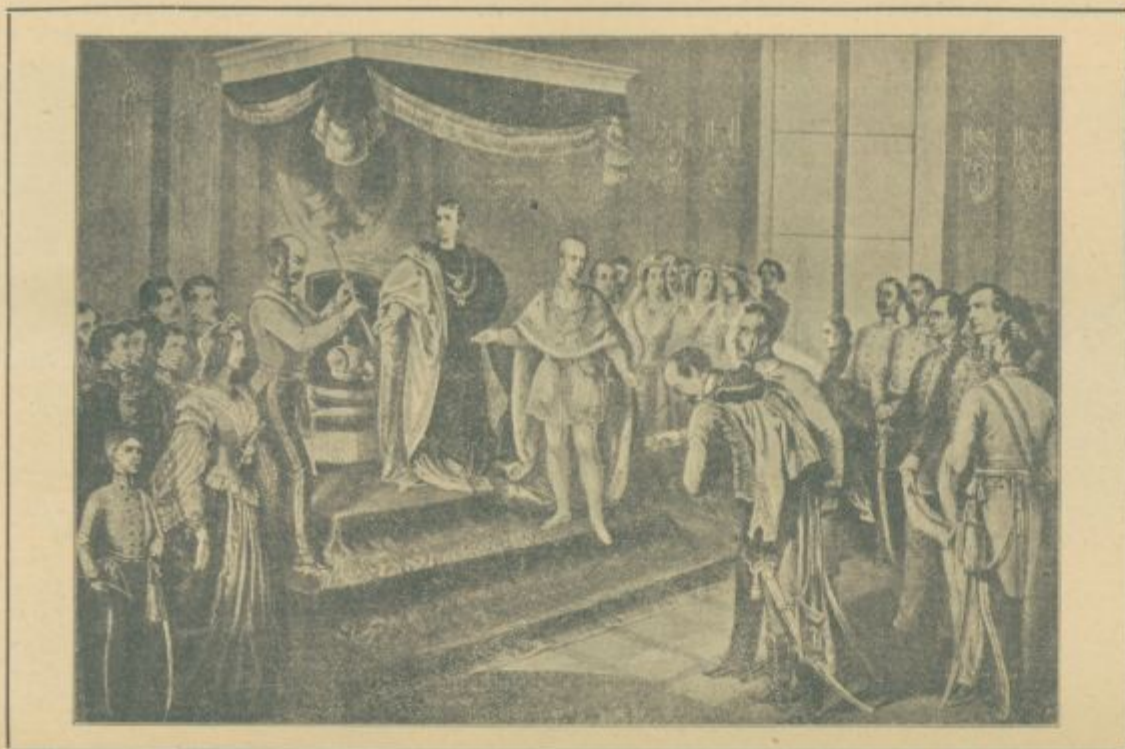
V viharnem času zasedam častitljivi prestol Mojih prednikov, katerega mi zapušča Moj presvetli stric v nezmanjšanem sijaju.

Cesar s prestolonaslednikom Rudolfom leta 1859.

Ni še dosežen cilj; blodnja naših sovražnikov, ki menijo, da bodo mogli z neprestanimi navali premagati, da, razbiti Mojo monarhijo in njene zaveznike, še ni strta.

Vem, da sem eno z Mojimi narodi v

Kronanje cesarja leta 1848. v Olomucu.

bral; iz tega že mi je bilo popolnoma razumljivo in jasno, da je Boy v hudih škripcih in zakaj sta mene Don Cezar in Doña Ambrozija svarila pred lastno nevarnostjo; kajti prav gotovo je ona, dasi je bila pomisljujoča kakor Katon, vendarle vtaknila svoj nos v zapisnik.

Nobenega dvoma tudi ni bilo, da se moram jaz zahvaliti samo Don Cezarju, ako nisem bolj zapleten v to pravdo, kakor sem že, in da me v tej zadevi še niso zaslišali. To zame ni bila kdove kaka sreča, in šinilo mi je v glavo, da je to morda Boyu v veliko škodo, ker bi moja izjava razlila jasno in svetlo luč resnice nad one temne in obtožujoče točke zapisnika. Še več: Mislil sem si: Po vesti ne smem čakati, da bi me šele klicali kot pričó, ampak sam se moram oglasiti... Vendar me je neki pomislek zadrževal. Kako naj namreč pojasnim skrivnostno odsotnost Boyevo v onih jutranjih urah? Zamolčati vse to, bi ne bilo modro; govoriti o tem, ne da bi mogel vse pojasniti, bi se reklo, da tudi jaz potrdim sum, ki leti na Boya.

Hotel sem Don Cezarju kot poštenjaku zaupati in mu zasebno povedati vse, kaj se je dogodilo in o čemer sem jaz vedel, da mi svetuje in poda navodila. Toda ker je bil tako strahopetno omahljiv, kakor sem nedavno opazil pri tem uradniku, — in pa dejstvo, da hoče pravdo odstopiti, to oboje me je dovedlo do tega, da sem to misel opustil.

Spomnil sem se pa trenutno zadnjega opomina, ki ga mi je dal skušeni mož in poznavatelj zakonov: »Opozorim te, da je vojvoda Yecla najboljši prijatelj z admiralom Deza, glavnim kapitanom departementa, in da gotovo on dobi to stvar v ro-

butale ob glavo, mešala so se mnenja in menjala, ugovarjala si in nasprotovala; domišljija je seveda vse to še povečevala; bil sem vsled teh napadov in različnih naporov ves razbit in sem postal popolno top, kakor ljudje, ki vse poskušajo, pa ne pridejo do nobenega sklepa, in ki si žele le luči, sveta, prijatelja, ki naj bi jih rešil iz zagate in jim bil v varstvo in pomoč.

Toda na koža naj bi se obrnil v tej kočljivi stvari? ...

V trenutku sem se spomnil enega imena, in takoj sem si bridko očital, zakaj se že poprej nisem domislil nanj; to je bilo ime krepostne, modre gospe, ki mi je bila druga mati, ime moje tete grofice des Astures.

Dirindaj na Klaverjevem trgu se je med tem polegel. Ko je došel vojaški guverner, so ga vzprejeli kolovodje z groznim krikom, vikom in žvižgom; toda Sanchez Cabezuela je ukazal vojakom vhod v ulice zasesti in razgrajalcem za strah enkrat ustreliti v zrak. Množice so prestrašene zbežale in jezdecí so trg kmalu očistili. Oddelkom pešcev je komandant ukazal, da zastražijo Don Cezarjevo hišo; s tem je bila ta družina izven nevarnosti.

Ker je ta stiska zanje minula, se mi ni zdelo potrebno, da bi bil ostal še tam, zato sem, ne da bi čakal Don Cezarja ali pa da bi se poslovil od Doñe Ambrozije, vrnil Cimodoceji zapisnik, iskreno se ji zahvalil za izkazano ljubeznivo uslugo, hitel skozi židovski kot domov. Gnal me je strah, da bi morda nocoj več ne mogel govoriti s teto. Bilo je že polnoči in dama je šla ob tej uri navadno počivat.

Po Celestinu sem jo takoj vprašal, ali bi mogla mene sprejeti takoj v važni in

neupogljivem sklepu, vojevati boj, dokler ni dosežen mir, ki zavaruje obstoj Moje monarhije in zajamči trdne temelje za njen nemoten razvoj.

V ponosnem zaupanju se zanašam na to, da bo Moja junaška oborožena moč, oprta na požrtvovalno domovinsko ljubezen Mojih narodov in v zvestem sobojevništvu z zavezniškimi vojskami z milostno božjo pomočjo tudi v bodoče odbijala vse napade sovražnikov in privedla vojno do zmagovitega završetka.

Ravnotako neomajno je Moje zaupanje, da izide Moja monarhija, katere stališče kot velesila korenini v oddavna pis-

Proniknjen vere na neuničljivo življenjsko moč Avstroogrške, oduševljen po iskreni ljubezni do Mojih narodov, hočem posvetiti tej visoki nalogi Svoje življenje in vso Svojo moč.

Po svetu.

Živahni boji so se zadnji teden bili posebno v Macedoniji in na Romunskem. V Macedoniji so sovražni zavezniki osvojili Bitolj. Bolgari so se na tem bojišču juna-

neuvaževano zel, ne omenja naše kave ne klasični stari vek, ne doba Mohamedov pred 15. stoletjem; o kavi ne pišejo stari arabski pisatelji, ne omenijo je popotniki, ki so bili prepotovali pred 15. stoletjem jutranje dežele. Stari rimski pisatelji govore pač o neki zdravilni pijači, ki so jo kuhali Grki in Rimljani iz žgane ječmenove ali turščične moke in so jo imenovali polenta, ne črhnejo pa besede o arabski kavi — poznejši 'kraljici svetá'. Starejši arabski pisatelji navajajo v svojih spisih o domači trgovini brez števila trgovinskih predmetov, ki so se uvažali in izvažali, — sedanje oblasti na svetovnem trgu, ki se je izvažala v Evropo na milijone ton, ne omenja nikdo izmed učenih Ibnov in kadijev.

Koncem 15. stoletja je zaslovela Arabija kot domovina sadeža, ki se je razširil odtam po Vzhodu in Zahodu in je prevladal in izpremenil življenjske navade in potrebe narodov.

Dolgo je veljala dežela Jemen v Arabiji za prvotno domovino kavnega drevesa. Jemen je slovel po svojih bogatih kavnih nasadih. Novejša raziskavanja so dognala, da je bila kava, ne ve se po kom, prinešena v Arabijo, odkoder se je bila razširila v komaj poldrugem stoletju preko Jave, Manile, Ceylona, Isle de Bourbona do Indije, San Dominga, Martinika, Guadelupe, Surinama, Cayenne, Brazilije in Nove Granade.

Prava kavna domovina pa je etijopsko gorovje v Afriki, kjer rastejo kavina drevesa kar divje; v mnogih krajih tropične Afrike, posebno pa v državah Kaffa in Enarca, rasto celi gozdovi kave. Od tam je prinesla neznana roka kavo v Arabijo, kar dokazuje med drugim tudi jezik, pravi in živi spomenik zgodovine narodov. V etijopskih deželah imenujejo kavno drevo »Bun« in ta beseda, ki ne pomeni ničesar v arabskem jeziku, je prešla z znanjem kave v arabsčino, kjer pa ne označuje kavnega žrna, ampak njeno luščino. »Bun« je to kar slovenski »bob«. Mogoče in verjetno je, da so pili Arabci izprva samo izkuho surovega žrna, kar je v nekaterih

Cesar pri manevrih na Češkem.

meno zajamčeni, v sili in nevarnosti nanovo zapečateni nerazrušljivi zgodovinski skupnosti obeh njenih držav, na znotraj in zunaj utrjena in okrepljena; da bodo Moji narodi, katere danes prevzema misel nerazdružnosti in globoke domovinske ljubezni in jih združuje v požrtvovalni odločnosti v obrambi proti zunanjim sovražnikom, sodelovali tudi pri delu mirnega prenavljanja in pomlajanja, da privedemo obe državi monarhije s priklopljenima deželama Bosno in Hercegovino v dobo procvita, prospeha in okrepitve.

Proseč iz nebes milosti in blagoslova Zase, za Mojo hišo in Moje ljubljene narode, obečam pred Vsemogočnim, da bom državo, katero so Mi zapustili Moji predniki, zvesto upravljal.

Storiti hočem vse, da v najkrajšem času preženem grozote in žrtve vojne in znova pridobim Mojim narodom težko pogrešane blagodari miru, kakor hitro bo dovolila čast našega orožja, življenjski pogoji Mojih držav in njihovih zvestih zaveznikov in trma naših sovražnikov.

Mojim narodom hočem biti pravičen in ljubezniv knez. Spoštovati hočem njihove ustavne svoboščine in druge pravice in skrbno varovati enakopravnost za vse. Neprestano si bom prizadeval, pospeševati нравni in duševni blagor Mojih narodov, ščititi svobodo in red v Mojih državah in zavarovati vsem pridobitno delavnim članom družbe sadove poštenega dela.

Kot dragoceno dediščino Mojih prednikov prevzemam udanost in iskreno zaupanje, ki oklepa ljudstvo in krono. Ta zapuščina naj Mi da moč, da bom kos dolžnostim Moje visoke in težke vladarske službe.

ško branili, a so se morali končno umakniti pred sovražno premočjo; dobili so pa v zadnjem času precej novih čet in upajo, da se jim posreči ustaviti prodiranje nasprotnikov v staro bolgarsko ozemlje. — V Romuniji pa naše čete krepko napredujejo in so že daleč v romunski deželi. Zasedle so važno železniško postojanko Krajevo. Rumunske čete zahodno od tega kraja so v veliki nevarnosti, da bodo zajete, ako se pravočasno ne umaknejo. Rumuni povsod trdovratno branijo vsako ped zemlje. — Ako Rusi v najkrajšem času prav z velikimi silami ne pridejo Rumunom na pomoč, bodo Romuni kmalu pregnani iz Valahije in glavno mesto Bukarešt mora v kratkem biti v oblasti naših čet. Na drugih bojiščih nič posebnega novega.

Zgodovina kave.

Vesti o kavi ne segajo v daljno preteklost. Dočim omenjajo stari latinski pisatelji marsikatero za takrat slavno, a sedaj

Junaki 17. pešpolka na laškem bojišču.

krajih v Arabiji še v navadi in kar je bilo v Evropi znano zdravilo za mrzlico; morda so bili prišli Arabci le slučajno do spoznanja dobrot žgane kave, kakor so bili prišli Kitajci slučajno do spoznanja dobre pečene svinjetine. Arabci pijejo tudi izkuho kavne luščine. Izkuha žgane kave se imenuje arabsko »Kahwa« ali »Cahouah«. — Beseda »Kahwa« označi Arabcu tudi vino, pomenja menda sploh opojno pijačo, torej je moralo že ime samonasebi zbadati pravoverne mohamedance, ki ne smejo piti opojnih pijač. In dasi nam pripovedujejo, da je začel kuhati kavo pobožen puščavnik, da bi

počrnel. Se kuha na slani vodi in zabeli kakor špargelj z maslom in z drobtinami ali z oljem. Da ostane koren lepo bel, ga je treba kuhati v lončeni posodi. — Lahko se skuha koren v koscih, ko je kuhan odlij vodo v čist lonec, koren stresi v vročo skledo, polij s kuhanim maslom in potrosi s sirom. Voda se porabi za juho. Koren se uživa tudi opečen ali v omaki. Za omako raztepi par žlic kislega mleka z žlico moke, zalij s korenovo vodo, poštopaj s papriko in oslasti z žafranom. Ko je prevrelo parkrat, je gotovo.

Juha iz špinače. Opari 1/2 kile špinače in jo razsekljaj, zameti 3/4 kislega ali sladkega

ali razdeli na kose in kuhaj 1/4 ure na slanim kropu, vzemi s penjarico vun, oplakni z mrzlo vodo in deni za par minut na razbeljeno mast. Tak štrukelj je pečen še boljši, posebno, če je v testu kaj smetane.

ZDRAVSTVO.

Zažlemanje. Pljuča so zadelana s sluzom, da sili kar gori, včasih duši, človek se ne more odkašljati, lovi sapo. Žganjev obkladek na pljuča pomore, da se oddahne bolnik, za znotraj dajaj pelinovega čaja, vsake pol ure žličko. Zdaj toži marsikdo, da ga nadleguje čisto sluz, da ga tišči v grlu in v želodcu.

Ivan Vihar
iz St. Janža, padel v bojih na južnem Tirolskem. Počivaj v miru v tuji zemlji!

Rudolf Pahor
iz Opatjega sela, umrl junaške smrti 28. avgusta 1916 v Galiciji. Srce zlato, počivaj v miru!

Josip Pichler
iz Domzal, umrl v bolnici v Pragi. Član M. družbe. Na svidenje v nebesih!

Ignacij Ježek
iz Podgorice (Št. Jakob ob Savi), ranjen umrl septembra 1916. Svetila ti večna luč!

Franc Ugovšek
iz St. Lenarta pri Gor. gradu, pogrešan od oktobra 1914 (najbrž vjet). Se li kdaj še vidimo?

Viktor Jenko
iz Ljubljane, član šempetersk. Orla, strojni vajenec Kat. tiskarne, ranjen 18. sept. 1915 v Galiciji, se pogreša.

bil hvalil lahko vso noč Allaha, so nastale vendar stranke, ki so začele boj zoper kavo, ker je pijača, ki vede v pogubljenje. Učenjaki in sodniki, mufti in kadiji, sultani in državniki — vse se je pripravilo svoj čas za kavo ali zoper njo. V kavno čast je spisal šejk Abd-Alkader-Sanbali učen spis. V njem pripoveduje, da je vpeljal v Jemenu kavo učeni in sveti Omarjev sin, šejk Ali hadeli, ki je bil ustanovil mesto Mokka in nasadil kavno drevo ob obrežju morja in pil kavo, da je slavil Boga s čisto dušo. (Dalje.)

mleka, vmešaj vanj špinačo, zredči kolikor je potreba z vodo in zavri.

Kuhane ribe. Majhne ribe očedi in stresi v krop, kateremu si prilila nekaj kisa in prekuhala na njem lavorja, čebule in popra. Ko deneš ribe noter, posoli, pusti da dobro prevre, potem deni na stran, da se kuha, ne da bi vrelo. K ribam daj olupljen krompir in polivko. Zavri par žlic vode, v dvakrat toliko kislega mleka, kakor je vode, zmeti dve žlici moke, zlij v vrelo vodo, mešaj, da bo gladko, in vmešaj sesekljanje zelenjave, malo gorčice in kapar.

Sirovi žlikrofi. Napravi testo kakor za navadne žlikrofe, zmečkaj dva krompirja in vmešaj žlico surovega masla ali malo otopljene slanine, 10 dkg sladkega in 10 dkg kislega sira, jajce, malo peteršilja in drobtin, razreži testo in napolni krpice s tem namazom. To je izdatna jed, gre pa tudi brez jajc in drugega. V Idriji stavijo le zmečkan in zabeljen krompir.

Kolač brez jajec. Zmešaj 3/4 kile ali manj sadne mezge in ravno toliko črne moke, sladkorja kolikor se ti ljubi. Ko je dobro zmešano, vmešaj dva kvasna praška in speci. Vročina ne sme biti prehuda.

Krompirjevi štruklji. Zmečkaj 1 kilo kuhanega krompirja in zamesi z jajcem in 30 dekami moke gosto testo, razvaljaj na debelo in namaži z razsekanimi ocvirki, katere si prepekla s čebulo, peteršiljem in drobtinami. Zavij in kuhaj v prtiju

Vzrok bo večinoma vojna hrana. Težak kruh, krompir, slabo zabeljene močnate jedi iz slabe moke in brez jajec, otežujejo želodec. Poleg tega vedna skrb in razburjanje. Najcenejše zdravilo za zaslužanje je pač pelin, ni ga pa treba uživati dlje časa, dva tri dni, potem odnehaj in začni zopet o potrebi. Pelin na vinu učinkuje še bolj.

DOGODBE.

Stara prepoved glede mesa. Ko je bil nastopil Nero na rimskem prestolu, je bilo rimsko ljudstvo že jako razvajeno; namesto nekdanje skromnosti starih Rimljanov, ki so bili zadovoljni z eno skledo ali rihto, je imel

GOSPODINJSTVO.

Kako si pridobimo debele gomolje zelene. Marsikatera gospodinja se čudi, kako more vzgojiti vrtnar tako debele gomolje zelene. Dober vrtnar dela tako: Grédo, na katero hočeš saditi zeleno, moraš dobro pognojiti, najboljši gnoj je kravji, če pa tega ni, vzemi kurji gnoj ali kupilni gnoj v drogerijah in pokoplji ga v prst. Poleti razprosti gnoj na vodi in zalivaj z njim, tudi polivanje z milnico koristi. Rastline sadi v razdalji 15 – 20 cm, važno je, da dobiš krepke sadike. Ne sadi pregloboko, sicer požene korenina izrastke in gomolji so bolj tenki. Dosti vrtnarjev ima navado, da poreže jeseni z nožem vse stranske izrastke pri gomolju, da se odebeli vsled tega gomolj, poskusi so pa pokazali, da ni dosti koristi od tega. Najbolje je, da dobiš kratkonatno vrsto, ki ne poganja rada izrastkov ali postranskih korenin.

Črni koren je redilna in slastna jed, vendar ni še posebno v navadi. Črni koren deni za pol ure v vodo, potem ga odgrni s krtačo in položi v okisano vodo, ker bi sicer

Grobovi slovenskih junakov na južnem Tirolskem.

že vsak priprost Rimljan v Nerovem času več skled jedi za večerjo. To je prepovedal Nero. Ukazal je gotove porcije jedi, ki naj se uvedejo za ljudsko prehrano. Prepovedal je,

da bi kuhali in pekli v tabernah meso, samo sočivje in zelje so smeli prodajati gostom. Tako poroča rimski pisatelj Sueton. Od tiste prepovedi do današnje mizerije mesa je preteklo 1900 let.

Mesne cene na Dunaju l. 1587. Iz tržnega reda: Teletina se ne sme prodajati dražje kakor 8 vin. funt, janček in kozliček

pojav, ki se opazuje splošno pri umirajočem, kot neko težnjo narave, da premoti človeka, da ne občuti tolike groze smrtnega strahu. Ali pa noče duša pregledati še nagloma, kako je potovala v smrtnem telesu, preden zapusti svoj začasni dom? Težko je pojasniti take dogodbe v duši. Saj se dogodi tudi, recimo, ob potresu, da obstane človek za hip in se mu zdi, da je kakor izven telesa, popolnoma ravnodušno zre na stvari, ki se gode okrog njega — pa to je le okamenelost strahu, ki brani dostikrat človeku, da se reši pravočasno. Ob potresu se ne more marsikdo spomniti, kaj se dogaja pravzaprav, topo zre v strop, ki se guga, ne domisli se, da bi skočil med podboje duri, in čaka, da ga pokoplje strop.

Zvita seničica. Iz vzduha, prenasičenega vojne groze, ubežim rad k spominom sreče otroških dni, ko sem opazoval let drobnih prijateljic svojih, sinic in lastovic. Zdaj opazujem let črnih ptic, ki širijo pogubo, kamor prilete. — Moj oče je bil zasadil drevesce ob zidu. Usločilo se je in oče je zabil poleg njega kol in je privezal drevce z močnim konopcem nanj. Vsako božje jutro je hodil pogledat k drevescu. Nekoč pride ves razjarjen in vpije, da mu je nekdo razcefal motvoz na drevescu in da hoče vedeti, kdo je bil to. Bilo je naravnost sitno in toliko, da se nista skregala z materjo, ker je oče trdil, da sem jaz tisti zločinec, in se je mati potoevala zame, ki sem se branil.

Mene je stvar zanimala in skrbela, rad bi bil prepričal očeta o svoji nedolžnosti. Ostanem vse dopoldne na vrtu in čakam. Dočakam. Prileti vam seničica, kljuje po motvozu in izkljuje nekaj niti, pa odhiti s polnim kljunčkom. Ob vrtu je bil star olšev panj, obrastel z glogom. Vanj je smuknila seničica. Prepričal sem se, da si spleta ptica gnezdo v panju, in nov motvoz ji je prišel ravno prav. Kljuvala je naprej in razkljuvala je motvoz na sredi, potem je ni bilo več.

Časopis zdravilo. L. 1634 je jel izdajati znani pariški zdravnik Renand časopis »Gazette de France«. V uvodu je povdarjal, da je namenil list bolnikom v razvedrilo, da jim hoče dati s tem sladko pijačo, ki bo pomagala prenašati grenke pijače iz latinske kuhinje.

Zmes.

Čestitka. Prvi star samec: »No, ali je Janez že dospel z ženitovanjskega potovanja?»

Drugi star samec: »Da, včeraj je prišel in mi je med solzami čestital k samskemu življenju...«

Kašelj nastane vsled prehlajenja sluznic v grlu. Mrzle sluznice so posebno vsprejemljive za v zraku se nahajajoče bolezenske kali, in tako nastane kašelj, včasih tudi kaka hujša bolezen. Če si pa prizadevamo, da grlo hitro razgrejemo, se lahko odpomore temu zlu. Kot izborno sredstvo priporočamo v ta namen Fellerjeve antiseptični fluid iz rastlinskih zelišč zn. »Elza-fluid«. Z izpiranjem grla in vratu s tem fluidom se oživi kroženje krvi

po sluznicah in preskrbi grlu zopet potrebno gorkoto. Vsled antiseptičnega učinka »Elza-fluida« se zaeno uničijo bolezenske kali. Pri boleznih vratu se priporoča, masirati vrat tudi zunaj z »Elza-fluidom«. Predvojne cene: 12 steklenic tega priznanega domačega zdravila stane na vse strani 6 kron poštne prosto, edino pristno le pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 331 (Hrvatska). — Istočasno se lahko naroče tudi Fellerjeve odvajajoče rabarbarske kroglice zn. »Elza-kroglice«, 6 škatlic poštne prosto 4 K 40 v. Te kroglice točno in hitro učinkujejo. Zelo priljubljeno je postalo v zadnjem času tudi neko sredstvo zoper kurja očesa, to je Fellerjev turistovski obliž v kartonih po 1 krono in 2 kroni. (vb)

Gospodarska zveza

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani
registrouana zadruga z omejeno zavezo

Dunajska cesta (uradni prost. I. nadšv.)
priporoča svojo

- ZALOGO vsakovrstnega kolonijalnega in specerijskega blaga —
- ZALOGO najboljših mlekarjskih izdelkov: sira, masla, kondenziranega mleka —
- ZALOGO zajamčeno pristn. vina iz Kranjske, Štajerske, Ogrske, Hrvatske, Istre in Dalmacije, najboljše domače slivovke, tropinovca, konjaka in ruma. (Kleti v Sp. Šiški št. 152) —
- ZALOGO vsakovrstnih kmetijskih strojev. Strojnik vedno na razpolago —
- ZALOGO raznih močnih krmil, gnojil, semen itd.

Zabranite škodo

ki jo v vsakem gospodarstvu povzroča mrčes. Rastline na vrtu, živila v kleti, obleka v omarah, živina v hlevu, jedila v kuhinjski shrambi so izpostavljeni napadom škodljivca mrčesa, kakor listnih uši, pršic, moljev, ščurkov, uši, bolh in stenice. Bolhe, uši, stenice in muhe prenašajo bolezenske kali, ki ogrožajo človeka in živino. Potrebno je torej, da se v vsaki hiši uporablja Fellerjev priznani mrčesni prašek »Elsa«. Po poročilih tisočev, ki so ga že uporabljali, učinkuje nenavadno hitro in varno proti vsakovrstnemu mrčesu. Kamor se ga potresa, uniči ves mrčes s zalogo vred. Fellerjevega mrčesnega praška »Elsa« ni mogoče nadomestiti s nobenim drugim. Predvojne cene: 5 velikih pušč stane na vse kraje 1 kron, 1 pušica — če se naroči hkrati s drugimi izdelki — 1 krono. Natančno navodilo je priloženo. Ti izborni izdelki se naročajo edino pristni pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 331 (Hrvatska).

S seboj vzeti

je mogoče Fellerjev bol lajšajoči, osvježajoči mentolov črtnik zoper migreno z znamko »Elsa«, ki stane samo 1 krono in se brani v leseni pušici. Poljaki delavci, hribolazci itd. ga uporabljajo za ohladitev pri prebudi vročini, za preprečenje solnenga pika, dame ga uporabljajo zoper migreno, glavobol, vsled prijetnega duha učinkuje oživljajoče in brani pred žuželkami. Pri pikih žuželk odstranja trganje v koži, zabiranja ordečenje in zatečenje kože. Rabi se ga lahko dolgo časa in stane samo 1 krono. Ti mnogo tisočkrat preizkušeni izdelki se naročajo pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 331 (Hrvatska). — Da se prihranijo poštinski stroški, se lahko naroče obenem še drugi tu priporočani ali splošno znani izdelki, n. pr. močno francovo gnanje, cimeto, Hofmannove kapljice (tucat stane samo 3 krona), dalje švedske kapljice, balsamova tinktura itd., enako tudi vse pomade za lica, za lase, vsake vrste čaj, prsni čaj, razkrajajoči čaj, pristni kitajski čaj, vsakovrstni sirupi, prsni sirup, prašek zoper kašelj, jedilni prašek in vse druge kapljice, tinkture itd., kakor jih pozna lekarniška veča. Zavojnina se ne računa.

Hranite se bolje

in pozdravite ter poživite svoje otroke in svoje slabotne svojece s tečno hrano. Za zdravega, krepkega človeka je tudi suh kruh redilna hrana, iz katere more črpati moč in veselje do življenja. Majhni otroci, slabokrvne, bledne osebe, doječe matere, slabotne, bolne in bolehe starejše osebe in take ki so prestale kako bolzen ali napore, otroci s bezgavkami ali kadar dobivajo zobe, otročnice in druge slabotne osebe pa ne morejo uživati navadnih jedil, ker so večinoma preslabi za prebavljanje navadnih jedil. Take osebe potrebujejo torej posebno lahko — lahko in lahko prebavljivo in obenem jako redilno hrano, in ta je Fellerjevo pravo Dorševo ribje olje. To nima slabega okusa in ne duha, zato je jako prijetno za uživanje. Tudi otroci ga pijejo radi. Dorševo ribje olje priporočajo mnogi profesorji in zdravniki, ker tvori kri in mišice, pospešuje pri otrocih rast kosti in rast sploh, blagodejno in krepčajoče vpliva na spolne organe, na vrat, prsi in pljuča. Predvojne cene: 3 steklenici valjata franko le 5 krou; edino pravi od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 331 (Hrvatska).

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani
Odgovorni urednik Josip Klovar.

Simona Gregorčiča rojstna hiša in njegov oče.

Dne 24. novembra t.l. poteče 10 let, odkar je pesnik Gregorčič za večno zatisnil oči, kojega preroške pesni o domovini se pravkar dobesedno uresničujejo — nad njegovim grobom buči bojna vihra.

tudi po 8 vin. funt, meso starega prešiča 10 vin. funt in mladega prešiča meso po 6 vin. funt. Nihče pa ne brani mesarjem prodajati pod to ceno.

Mesne cene v Praži pri obleganju leta 1742. Funt govedine 1 gl. 32 kr., funt teletine 2 gl., živo jagnje 21 gl., goska 8 gl., zajec 3 gl., tri funte karpov 16 gl., funt kostruna 1 gl. 45, funt gnjati 1 gl. 30, funt masti 1 gl. 30, slanik 20 kr., jajce 17 kr., maselec mleka 36 kr., funt riža 27 kr., funt konjetine 15 kr., hleb kruha 12 kr., snop slame 1 gl. 30, vedro pive 20 gl. Za tedanje čase res strašna cena, ki je zelo podobna našim sedanjim cenam. Seveda je bilo obleganje za Pražo to, kar je za nas zdaj svetovna vojna. Pri obleganju Přemisla je stalo tam jajce 1 K.

Občutki letalca med padanjem. Bliskoma leti zrakoplov navzdol. Kakor zvezda raz nebo, kakor sestreljena ptica. In v njem je človek, ki leti naravnost v smrt. Kaj vidi in kaj sliši v tem naglem poletu v večnost? — Večina rešenih letalcev pripoveduje, da se jim je prikazalo v tistih hipih njih prejšnje življenje v slikah, ki so se vrstile nagloma druga za drugo, kakor v kinu. In tako se niso skoraj zavedali bližine smrti, padanja. Prišle so jim pri tem v spomin stvari, na katere so bili že davno pozabili. Zdravniki pojasnjujejo ta